

Hemşirelik Öğrencilerinin Terapötik İletişim Becerilerinin Mesleki Hazır Oluşluk Algılarına Etkisi*

The Effect of Nursing Students' Therapeutic Communication Skills on Their Perceptions of Professional Readiness

Merve Bat Tonkuş¹, Arzu Dikici², Dilara Ekinci¹

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

²İstanbul Arel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

*Bu çalışma, 7. Uluslararası 11. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Cite as: Bat Tonkuş M, Dikici A, Ekinci D. Hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerilerinin mesleki hazır oluşluk algılarına etkisi. Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi. 2024;11(2):401-409. **DOI:** 10.54304/SHYD.2024.76376

Öz

Amaç: Çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim beceri düzeylerinin mesleki hazır oluşluk algılarına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırma, 2022-2023 akademik yılında İstanbul'da bir vakıf üniversitesinde 1., 2., 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören 224 hemşirelik öğrencisi ile yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında "Kişisel Bilgi Formu, Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Becerileri Ölçeği ve Hemşirelikte Mesleki Hazır Oluşluk Algısı Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t-testi ve tek yönlü ANOVA ve posthoc analizlerden Tukey testi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin terapötik iletişim beceri düzeyleri ile mesleki hazır oluşluk algısı düzeyleri arasında olumlu yönde zayıf bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin daha önce iletişim becerileri ile ilgili ders alma, hastalarla iletişim kurmakta zorlanma değişkenleri ile terapötik iletişim beceri puanları ve mesleki hazır oluşluk algısı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Sonuç: Çalışmada, hemşirelik mesleğini kendi isteği ile seçen ve iletişim becerilerinin iyi olduğunu düşünen öğrencilerin terapötik iletişim beceri düzeyleri ve mesleki hazır oluşluk algılarının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Hemşirelik öğrencileri, terapötik, iletişim, mesleki yeterlilik.

Abstract

Aim: The study aimed to examine the effect of nursing students' therapeutic communication skill levels on their perception of professional readiness.

Method: The descriptive type research was conducted at a foundation university in Istanbul in the 2022-2023 academic year. It was conducted with 224 nursing students studying in the 4th and 4th grades. "Personal Information Form", "Therapeutic Communication Skills Scale for Nursing Students" and "Professional Readiness Perception Scale in Nursing" were used to collect data. Descriptive statistics, independent samples t-test and one-way ANOVA, and Tukey test for posthoc analyzes were used to analyze the data.

Results: A weak positive relationship was found between students' therapeutic communication skill levels and their professional readiness perception levels. It was determined that there were statistically significant differences between the variables of students taking courses on communication skills before, difficulty in communicating with patients, therapeutic communication skill scores and professional readiness perception scores ($p < 0.05$).

Conclusion: In the study, it was concluded that the therapeutic communication skill levels and professional readiness perceptions of students who voluntarily chose the nursing profession and thought that their communication skills were good were high.

Keywords: Nursing students, therapeutic, communication, professional competence.

Corresponding author / Sorumlu yazar: Arzu Dikici • arzudikici@arel.edu.tr

Received / Geliş: 14.03.2024 • **Accepted / Kabul:** 29.08.2024 • **Published Online / Online Yayın:** 31.08.2024

Giriş

Mesleki hazır oluşluk, mezuniyet sonrası işe yeni başlayan meslek üyelerinin iş yerine başarılı bir şekilde uyum sağlayacak bilgi, beceri, tutum ve özelliklere sahip olma derecesini belirtmektedir (Mirza ve ark., 2019). Mezunların işyerinde başarılı olmalarını sağlayacak olan bilgi, beceri, iletişim ve sorumluluk alma gibi beceri ve niteliklere sahip olmaları, iş performansının ve kariyer gelişiminin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir (Cleary-Holdforth ve Leufer, 2020; Mirza ve ark., 2019; Walker ve ark., 2013). Bir meslekte başarılı olabilmek için bireylerin o mesleğe fiziksel ve zihinsel olarak hazır olma ön koşulunu sağlamaları gerekmektedir (Ayaz-Alkaya ve ark., 2018).

Hemşirelik öğrencilerinin mezuniyet sonrasında uygulamaya başarılı bir şekilde geçişi, hem istihdamın uzun ömürlü olması hem de kaliteli sağlık bakım hizmetlerinin sunumu için hayati öneme sahiptir (Reebals ve ark., 2021). Ancak öğrencilikten hemşirelik mesleğine geçiş oldukça zor bir süreç olmaktadır (Walton ve ark., 2018). Alan yazında, hemşirelik öğrencilerinin mesleğe hazır oluşluklarının kişisel, sosyal, bilişsel, ruhsal ve eğitimle ilgili olmak üzere çeşitli etmenlerden etkilendiği belirtilmektedir (Lee ve ark., 2023). Aynı zamanda hemşirelik mesleğine hazır olmak; uygulama bilgisi, teknik beceri, eleştirel düşünme, iletişim, mesleki ilkeleri benimseme ve sorumluluk alma becerilerinin bir arada olmasını gerektirmektedir (Wolsky, 2014). Uygulamalı hemşirelik eğitimi, öğrencilerinin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirirken aynı zamanda öz yeterlilik, üretkenlik ve mesleki uygulamalara hazır olma durumlarını destekler nitelikte planlanmaktadır (Croy ve ark., 2020). Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinin mezuniyet sonrasında güvenli ve kaliteli hemşirelik bakımı sunabilmeleri için çok boyutlu yetenek ve özelliklerle donatılmış olmaları gerekmektedir.

İletişim, insan yaşamının merkezinde bulunan temel bir öge olup iki ya da daha fazla kişi arasında gerçekleşen her türlü etkileşim, duyguların ve düşüncelerin belirtilmesi, anlaşılması ve paylaşılması için yaşamsal öneme sahiptir. Hemşirelikte iletişim, sadece hastalarla değil, aynı zamanda diğer sağlık meslek üleriyle olan ilişkilerde de önemli rol oynamaktadır (Ashurst ve Taylor, 2010). Hemşirelik bakımının temel taşı olan terapötik iletişim ise hasta-bakım veren ilişkisinde etkili bir iletişimi belirtmekte ve bu ilişki, hemşirelik sürecinin merkezinde yer almaktadır (Kourkouta ve Papatianasiou, 2014). Terapötik iletişim, hasta-bakım veren ilişkisinde güven, empati, saygı, sevgi gibi temel bileşenlerin yanı sıra etkili bir bilgi alışverişi sağlama, geri bildirimde bulunma ve hasta bireyin duygusal desteğini sağlama gibi bileşenleri kapsamaktadır (Güz ve ark., 2019; Kornhaber ve ark., 2016). Terapötik iletişim becerilerinde yetkin olmanın, sağlık çalışanlarıyla etkili iletişim kurma, mesleki eğitim ve takıma etkili uyum sağlama açısından önemli olduğu vurgulanmaktadır (AlThiga ve ark., 2017; Hopkins ve ark., 2016).

Yeni mezun hemşireler, klinik alanda bir meslek üyesi hemşire olarak görevlerini yerine getirebilmek için gerekli bilgi ve becerileri lisans eğitiminde aldıkları eğitim desteği ile kazanmaktadır (Kim ve Shin, 2022). Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization - WHO) hemşirelik eğitime yatırım yaparak hemşirelerin güçlendirilmesi gereksinimini vurgulamaktadır (WHO, 2022). Bununla birlikte Türkiye'de "Hemşirelikte Ulusal Çekirdek Eğitim Programında (HUÇEP)" vurgulandığı gibi hemşirelik öğrencilerinde geliştirilmesi gereken temel becerilerin başında etkili iletişim becerileri gelmektedir. Alan yazında, yeni çalışanların işlerini yürütebilmeleri için gereksinim duydukları mesleki ve kişisel özelliklere odaklanılmıştır. Ancak yeni mezun çalışanlar, yalnızca uygulama becerileri ve sorun çözme yetkinliği gibi işle ilgili yeterliliklere değil aynı zamanda uygulamaya hazırlık için iletişim, yaratıcılık ve etik gibi kişisel beceri ve niteliklere de gereksinim duymaktadır (Baumann, 2019; Cavanagh ve ark., 2015; Finch ve ark., 2015).

Sağlık alanında yaşanan değişim ve gelişmeler, sağlık bakım hizmeti sağlayıcıları arasında hasta bakımında etkin rol alan ve etkili iletişim becerileri kurabilen hemşirelerin güvenli sağlık bakım hizmeti sunduklarını göstermektedir (Arulappan ve ark., 2021; Mertens ve ark., 2019). Hemşirelik öğrencileri mezun olmaktan dolayı mutluluk duyarken, mezuniyet sonrası iş yaşamına yeterince hazır olmadıkları durumda çok disiplinli bir sağlık takımının içerisinde hasta bakım girişimlerini yerine getirmeye çalışırken çeşitli zorluklarla karşılaşabilmektedir (Kaur ve ark., 2020; Kirkman ve ark., 2018). Mezun hemşirelerin, program koordinatörlerinin ve hemşirelik mezunlarının işe hazır bulunuşluklarına ilişkin algılarının incelendiği bir çalışmada, hemşirelik mezunlarının uygulamaya hazırlanmalarında klinik beceri eksiklikleri, iletişim sorunları gibi çeşitli zayıf yönleri ve zorlukları olduğu belirtilmektedir (Missen ve ark., 2016).

Yöntem

Araştırmanın Amacı ve Türü: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerilerinin mesleki hazır oluşluk algılarına olan etkisini belirlemek amacıyla tanımlayıcı tasarımda yapılmıştır.

Araştırma Soruları: Araştırmada, aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- Hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim beceri düzeyleri nedir?
- Hemşirelik öğrencilerinin mesleki hazır oluşluk algısı düzeyleri nedir?
- Hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim beceri düzeyleri, mesleki hazır oluşluk algıları arasında ilişki var mıdır ?

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi: Araştırmanın evrenini, 2022-2023 akademik yılında İstanbul'da bulunan bir vakıf üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde öğrenim gören 1, 2, 3 ve 4. sınıfta okuyan 324 hemşirelik bölümü öğrencisi oluşturmuştur. Evrenin tamamı örnekleme alınmış olup araştırmaya katılmayı kabul eden 224 öğrenci araştırma örneklemini oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları: Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından alan yazın doğrultusunda oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" ile "Hemşirelik Öğrencileri için Terapötik İletişim becerileri Ölçeği (HÖTİBÖ) ve Hemşirelikte Mesleki Hazır Oluşluk Algısı Ölçeği" kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmada kullanılan kişisel bilgi formu, alan yazın doğrultusunda oluşturulan ve katılımcıların yaş, cinsiyet, sınıf gibi bilgilerini içeren 10 sorudan oluşmaktadır (Althiga ve ark., 2017; Cleary ve ark., 2020; Järvinen ve ark., 2018)

Hemşirelik Öğrencileri için Terapötik İletişim Becerileri Ölçeği (HÖTİBÖ): Karaca ve arkadaşları (2019) tarafından geliştirilen HÖTİBÖ, hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerilerini değerlendiren bir ölçme aracıdır. Ölçek, "Non-Terapötik İletişim Becerileri," "Terapötik İletişim Becerileri-1" ve "Terapötik İletişim Becerileri-2" olmak üzere 3 alt boyuttan ve 16 maddeden oluşmaktadır. İlk alt boyut 7 madde, ikinci alt boyut 6 madde ve üçüncü alt boyut 3 maddeyi içermektedir. Tüm maddeler 7'li Likert tipi puanlanmaktadır. Toplam puan 16 ile 112 arasında değişmekte olup yüksek puanlar daha iyi terapötik iletişim becerisini göstermektedir. Alt boyut puan aralıkları; non-terapötik iletişim becerileri için 7-49, terapötik iletişim becerileri-1 için 6-42 ve terapötik iletişim becerileri-2 için 3-21 şeklindedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar, gelişmiş terapötik iletişim becerilerini yansıtmaktadır. Ölçeğin genel Cronbach alfa değeri 0.775, alt boyutların ise sırasıyla 0.826, 0.791 ve 0.601 olarak belirlenmiştir (Karaca ve ark., 2019). Ölçeğin bu çalışmadaki Cronbach alfa değeri ölçek toplamında 0,85 ve "Non terapötik İletişim Becerileri" alt boyutu için 0,86, "Terapötik İletişim Becerileri 1" alt boyutu için 0,83 ve "Terapötik İletişim Becerileri 2" alt boyutu için 0,714 olarak bulunmuştur.

Hemşirelikte Mesleki Hazır Oluşluk Algısı Ölçeği (HMHOAÖ): Tarhan ve Yıldırım (2021) tarafından geliştirilen ölçek, hemşirelik öğrencilerinin mesleki hazır oluşluk düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek 15 madde ve üç alt boyuttan oluşmakta olup 5'li Likert tipi değerlendirilmekte ve puanlar 15 ile 75 arasında değişmektedir. Yüksek puanlar, öğrencilerin mesleki hazır oluşluk algılarının daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin alt boyutları "Mesleki Uyum", "İletişim ve İş Birliği" ve "Mesleki Yeterlilik" şeklinde adlandırılmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,90; alt boyutlarının Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları sırasıyla mesleki uyum 0,81; iletişim ve iş birliği 0,86; mesleki yeterlilik 0,82 olarak belirlenmiştir. (Tarhan ve Yıldırım, 2021). Ölçeğin bu çalışmadaki Cronbach alfa değeri toplamda 0,93, alt boyutlarda ise mesleki uyumda 0,84; iletişim ve iş birliğinde 0,93 ve mesleki yeterlilikte 0,75 olarak belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması: Araştırmanın yapıldığı kurumda iletişim dersi hemşirelik müfredatının 3. yarıyılında verilmekte olup Hemşirelikte Ulusal Çekirdek Programı (HUÇEP 2022) çerçevesinde planlanmış ve uygulanmıştır. Araştırma verileri, araştırmaya katılmaya gönüllü olan katılımcılardan yüz yüze görüşme yöntemi ile elde edilmiştir. Veri toplama aracının doldurulması yaklaşık 15 dakika sürmüştür.

Verilerin Değerlendirilmesi: Verilerin analizinde SPSS-26.0 istatistik paket programı (Statistical Package of Social Sciences 22.0, SPSS Inc., Chicago, IL, USA) kullanılmıştır. Veriler; tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t-testi ve tek yönlü ANOVA ve posthoc analizlerden Tukey testi kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü: Araştırmaya başlamadan önce bir vakıf üniversitesinin Fen, Sosyal ve Girişimsel Olmayan Sağlık Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu'ndan etik kurul izni alınmıştır (Sayı No: 2023/01-979). Katılımcılarda gönüllülük esas olup araştırma hakkında bilgilendirme yapılarak, bilgilendirilmiş gönüllü onam formlarını doldurmaları istenmiştir. Araştırmada kullanılan ölçeklerin kullanım izinleri ölçek sahiplerinden e-posta yolu ile alınmıştır. Araştırmanın yapılacağı kurumun Hemşirelik Bölüm Başkanlığından kurum izni alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları: Araştırmanın sadece bir üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerle yapılması araştırmanın sınırlılığını oluşturmuştur.

Bulgular

Tablo 1. Hemşirelik öğrencilerinin kişisel özellikleri (N:224)

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	155	69,2
	Erkek	69	30,8
Mezun olduğunuz lise nedir?	Anadolu Lisesi	176	78,6
	Sağlık Meslek Lisesi	48	21,4
Sınıf	1. Sınıf	55	24,6
	2. Sınıf	52	23,2
	3. Sınıf	38	17,0
	4. Sınıf	79	35,3
Hemşirelik bölümünü kendi isteğinizle mi seçtiniz?	Evet	185	82,6
	Hayır	39	17,4
Daha önce iletişim becerileri ile ilgili ders aldınız mı?	Evet	152	67,9
	Hayır	72	32,1
İletişim becerileriniz hakkındaki düşünceniz nedir?	Çok İyi	51	22,8
	İyi	94	42,0
	Orta	79	35,3
Hastalarla iletişim kurmakta zorlanıyor musunuz?	Evet	28	12,5
	Hayır	196	87,5
Tanımadığınız insanlarla iletişiminiz nasıldır?	Oldukça Yeterli	56	25,0
	Yeterli	131	58,5
	Kısmen Yeterli	37	16,5
Yeni insanlarla tanışma konusunda istekli misiniz?	İstekliyim	200	89,3
	Çekingenim	24	10,7

Araştırmaya katılan öğrencilerin %69,2'sinin kadın, %78,6'sı Anadolu Lisesi mezunu ve %35,3'ü dördüncü sınıf öğrencisidir. Hemşirelik bölümünü isteyerek seçenlerin oranı %82,6 olup katılımcıların %67,9'u daha önce iletişim becerileri ile ilgili bir ders almış, %42'si ise iletişim becerilerini iyi olarak tanımlamıştır. Hastalarla iletişim kurmakta zorluk yaşamadığını belirtenlerin oranı %87,5 iken %58,5'inin tanımadığı insanlarla yeterli düzeyde iletişim kurduğunu belirlenmiştir. Ayrıca, %89,3'ünün yeni insanlarla tanışma konusunda istekli olduğu görülmüştür (Tablo 1).

Tablo 2. Hemşirelik öğrencilerinin Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Becerileri Ölçeği ve Hemşirelikte Mesleki Hazır Oluşluk Algısı Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamalarının dağılımı (N:224)

Ölçekler ve Alt Boyutları	Min.	Max.	$\bar{X}$	SS
Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Becerileri Ölçeği (HÖTİBÖ)	16	112	64,94	14,78
Nonterapötik İletişim Becerileri	7	49	22,35	9,17
Terapötik İletişim Becerileri 1	6	42	26,76	6,94
Terapötik İletişim Becerileri 2	3	21	15,82	3,66
Hemşirelikte Mesleki Hazır Oluşluk Algısı Ölçeği (HMHAÖ)	1	5	4,05	0,60
Mesleki Uyum	1	5	3,93	0,64
İletişim ve İş Birliği	1	5	4,20	0,69
Mesleki Yeterlilik	1	5	3,91	0,66

Min=Ölçekten alınabilecek en düşük puan, Max: Ölçekten alınabilecek en yüksek puan, $\bar{X}$ =Ortalama, SS= Standart Sapma

Hemşirelik öğrencilerinin HÖTİBÖ puan ortalaması 64,94 (SS=14,78) olarak belirlenirken, ölçeğin alt boyut puan ortalamaları ise nonterapötik iletişim becerileri alt boyut puan ortalaması 22,35 (SS=9,17); terapötik iletişim-1 alt boyut puan ortalaması 26,76 (ss=6,94) ve terapötik iletişim-2 alt boyut puan ortalaması 15,82 (SS=3,66) olarak saptanmıştır. Katılımcıların

HMHOAÖ puan ortalaması 4,05 (SS=0,60) olarak belirlenirken, mesleki uyum alt boyut puan ortalaması 3,93 (ss=0,64); iletişim ve iş birliği alt boyut puan ortalaması 4,20 (ss=0,69) ve mesleki yeterlilik alt boyut puan ortalaması 3,91 (SS=0,66) olarak saptanmıştır (Tablo 2).

Tablo 3. Hemşirelik öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerine göre ölçeklerin puan ortalamalarının karşılaştırılması (N:224)

Değişkenler (n=224)		HÖTİBÖ				HMHOÖ			
		$\bar{X}$	SS	t/F	p	$\bar{X}$	SS	t/F	p
Cinsiyet	Kadın	65,10	14,93	0,247	0,805	4,05	0,54	-0,116	0,868
	Erkek	64,57	14,55			4,06	0,71		
Mezun olduğunuz lise nedir?	Anadolu Lisesi	66,06	14,50	2,192	0,029	4,06	0,52	0,225	0,822
	Sağlık Meslek Lisesi	60,83	15,26			4,03	0,82		
Sınıf	1. Sınıf ^a	62,58	17,59	2,720	0,045	3,96	0,70	3,028	0,030*
	2. Sınıf ^b	63,34	11,12			3,91	0,63		
	3. Sınıf ^c	62,73	13,96			4,07	0,50		
	4. Sınıf ^d	68,70	14,67			4,20	0,51		
Hemşirelik bölümünü kendi isteğinizle mi seçtiniz?	Evet	65,46	14,84	1,143	0,254	4,09	0,59	2,387	0,018*
	Hayır	62,48	14,44			3,84	0,59		
Daha önce iletişim becerileri ile ilgili ders aldınız mı?	Evet	66,46	13,65	2,246	0,026	4,12	0,57	2,730	0,007**
	Hayır	61,75	16,58			3,89	0,63		
İletişim becerileriniz hakkındaki düşünceniz nedir?	Çok İyi	66,72	19,02	2,743	0,067	4,35	0,75	11,876	<0,001
	İyi	66,59	12,23			4,05	0,55		
	Orta	61,83	14,13			3,85	0,44		
Hastalarla iletişim kurmakta zorlanıyor musunuz?	Evet	55,53	16,66	-3,700	0,00	3,48	0,70	-5,559	<0,001
	Hayır	66,29	14,04			4,13	0,54		
Tanımadığınız insanlarla iletişiminiz nasıldır?	Oldukça Yeterli	69,23	18,14	3,200	0,043	4,37	0,58	16,528	<0,001
	Yeterli	63,46	13,64			4,02	0,57		
	Kısmen Yeterli	63,70	11,87			3,69	0,48		
Yeni insanlarla tanışma konusunda istekli misiniz?	İstekliyim	65,39	15,21	1,313	0,191	4,07	0,59	1,159	0,248
	Çekingenim	61,20	10,12			3,92	0,62		

$\bar{X}$ =Ortalama, SS= Standart sapma, t= Bağımsız gruplarda t Testi, F= One Way ANOVA Testi *p<0,05; **p<0,01

Hemşirelik öğrencilerinin tanımlayıcı özellikleri ile HÖTİBÖ ve alt boyut puan ortalamaları karşılaştırıldığında (Tablo 3); cinsiyet, hemşirelik bölümünü isteyerek seçme, iletişim becerileri hakkındaki düşünceler ve yeni insanlarla tanışma isteği gibi değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (p>0,05). Mezun olunan lise türü, sınıf düzeyi, daha önce iletişim becerileri ile ilgili ders almış olma, hastalarla iletişim kurmada zorlanma ve tanımadığı insanlarla iletişim kurma durumu gibi değişkenlerde anlamlı farklılıklar belirlenmiştir (p<0,05). Anadolu Lisesi mezunu olan, daha önce iletişim becerileri dersi almış ve hastalarla iletişim kurmada zorlanmadığını belirten öğrencilerin terapötik iletişim beceri düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Hemşirelik öğrencilerinin tanımlayıcı özellikleri ile HMHOAÖ ve alt boyut puan ortalamalarının karşılaştırıldığında (Tablo 3); cinsiyet, mezun olunan lise türü ve yeni insanlarla tanışma isteği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken (p>0,05); sınıf düzeyi, hemşirelik bölümünü isteyerek seçme, daha önce iletişim becerileri dersi alma, iletişim becerileri hakkındaki düşünceler, hastalarla iletişim kurmada zorlanma ve tanımadığı insanlarla iletişim kurma durumu gibi değişkenlerde anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır (p<0,05). Hemşirelik bölümünü kendi isteğiyle seçen, daha önce iletişim becerileri dersi alan ve hastalarla iletişim kurmakta zorluk yaşamayan öğrencilerin mesleki hazırlık algısı düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 3).

Tablo 4. Hemşirelik öğrencilerinin Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Becerileri Ölçeği ve Hemşirelikte Mesleki Hazır Oluşluk Algısı Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamaları arasındaki ilişki (N:224)

Değişkenler	Hemşirelikte Mesleki Hazır Oluşluk Algısı Ölçeği	Mesleki Uyum	İletişim ve İş Birliği	Mesleki Yeterlilik
Hemşirelik Öğrencileri İçin Terapötik İletişim Becerileri Ölçeği	0,326*	0,328*	0,259*	0,313*
Nonterapötik İletişim Becerileri	-0,023	0,003	-0,079	0,087
Terapötik İletişim Becerileri-1	0,448*	0,440*	0,399*	0,340*
Terapötik İletişim Becerileri-2	0,525*	0,480*	0,491*	0,396*

*Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

Hemşirelik öğrencilerinin HÖTİBÖ puan ortalamaları ile HMHOAÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak olumlu yönde zayıf bir ilişki bulunmuştur ($r = 0,326$, $p < 0,05$). Ayrıca HÖTİBÖ puan ortalaması ve HMHOAÖ'nün tüm alt boyutları arasında anlamlı düzeyde zayıf ilişki saptanmıştır (Tablo 4).

Tartışma

Hemşirelik lisans programlarının amacı hemşirelik öğrencilerini mesleki uygulamaya hazırlıklı hale getirmektir. Mesleki uygulamaya hazırlıklı olmak ise sadece öğrencilerin psikomotor becerilerinin (enjeksiyon uygulama, katater yerleştirme vb.) geliştirilmesi değil, aynı zamanda bilişsel ve duyuşsal öğrenme alanlarını kapsayan becerilerin de gelişimini ve tüm öğrenme alanlarını kapsayan becerilerin birbiri ile etkileşim ve uyum halinde çalışmasının sağlanmasıyla oluşmaktadır. Öğrencilerin bir hemşirelik lisans programından mezun olduktan sonra çalışma yaşamında kalıcı olmaları, söz konusu üç öğrenme alanında gelişmiş becerilere sahip olmaları ile yakından ilgili olmaktadır (Song ve McGreay, 2020). Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerilerinin mesleki hazır oluşluk algılarıyla ilişkisi incelenmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu hemşirelik mesleğini isteyerek seçtiğini belirtirken, hemşirelik mesleğini kendi isteğiyle seçen öğrencilerin, HÖTİBÖ ve HMHOA ölçeklerinden aldıkları puan ortalamalarının, mesleği kendi isteğiyle seçmeyen öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (Tablo 3). Araştırma bulguları, hemşirelik mesleğini isteyerek seçen öğrencilerin, hemşirelik mesleğini kendi isteğiyle seçmeyen öğrencilere kıyasla daha yüksek terapötik iletişim becerileri ve mesleki hazır oluşluk algılarına sahip olduklarını göstermektedir. Bu durum, diğer çalışmalarda da belirtildiği gibi (Järvinen ve ark., 2018; Turgut ve Meriç, 2022), mesleki başarı ve kalıcılık açısından önemli bir etken olan mesleği isteyerek seçmenin, öğrencilerin hem güdülenmelerini hem de mesleki performanslarını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Mesleki uygulamaya hazır olmanın ön koşulları arasında mesleki bilgi, beceri ve tutuma sahip olma ve kavramsal bilgiyi uygulamaya aktarabilme yeterliğinin yer alması, bu sürecin çok boyutlu bir hazırlık gerektirdiğini göstermektedir (Järvinen ve ark., 2018; Salem, 2021).

Cinsiyet açısından bakıldığında, kadınların terapötik iletişim becerilerinin daha gelişmiş olması, bu öğrencilerin mesleki hazır oluşluk algılarının daha yüksek olmasına katkıda bulunmuştur. Bu bulgu, alan yazında yer alan, cinsiyetin mesleki hazır oluşluk üzerinde farklı etkiler gösterdiğini belirten çalışmalarla (Özürmez ve Mandıracıoğlu, 2018; Warshawski, 2022) benzerlik göstermektedir. Burada özellikle kadınların, sosyal ilişkilerde daha duyarlı olma eğilimlerinin, terapötik iletişim becerilerinin gelişmiş olmasına katkıda bulunduğu söylenebilir.

Bu çalışmada, 4. sınıf öğrencilerinin mesleki hazır oluşluk ve terapötik iletişim beceri düzeylerinin diğer sınıflara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 3). Bu bulgu, öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça mesleki hazır oluşluklarının artmasının beklendiği alan yazınla tutarlılık göstermektedir (Palavan ve Açar, 2016; Turgut ve Meriç, 2022). Öğrencilerin uygulamalı eğitim düzeylerinin artması ve bu süreçte kazandıkları terapötik iletişim becerilerini klinik uygulamalar sırasında kullanmaları, mesleki bilgi ve becerilerini gerçek yaşamda etkili bir şekilde kullanabilmelerine olanak tanımaktadır. Bu durum, öğrencilerin bir üst sınıfa geçtikçe mesleğin gerekliliklerini yerine getirme konusunda daha fazla bilinçlenmeleri ve bilgiyi beceriye dönüştürme kapasitelerinin artması ile açıklanabilir.

Araştırmada, iletişim becerileri ile ilgili ders alan öğrencilerin mesleki hazır oluşluk algısı ve terapötik iletişim becerilerinin, bu dersleri almayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (Tablo 3). Alan yazında, iletişim becerilerinin mesleki başarı ve hazır oluşluk açısından önemli olduğu vurgulanmaktadır (Lee ve ark., 2023; AlMekki ve El Khalil, 2020; Kirkman ve ark., 2018). Aynı zamanda, öğrencilerin HÖTİBÖ puan ortalamaları ile HMHOAÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak olumlu yönde zayıf bir ilişki ve HÖTİBÖ puan ortalamaları ile HMHOAÖ'nün tüm alt boyutları arasında anlamlı düzeyde zayıf ilişki olduğu belirlenmiştir (Tablo 4). Diğın ve arkadaşlarının (2022) ve Altundal ve arkadaşlarının (2022) yaptıkları çalışmalar sonucunda, benzer şekilde iletişim becerileri konularını içeren dersleri alan öğrencilerin, almayanlara

göre HÖTİBÖ ölçek puanlarının yüksek olduğu bulunmuştur. Bu durum, lisans eğitimi sırasında iletişim becerilerine yönelik verilen derslerin, öğrencilerin mesleki hazır oluşluk algılarını güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin terapötik iletişim becerilerinin mesleki hazır oluşlukları üzerindeki etkisi, bu tür derslerin önemini daha da belirgin hale getirmektedir.

Öğrencilerin büyük çoğunluğunun iletişim becerilerini güçlü olarak değerlendirmesi ve bu öğrencilerin mesleki hazır oluşluk algılarının yüksek olması, sağlık ekibine uyum sağlama ve mesleki başarıda iletişim becerilerinin rolünü vurgulayan çalışmalarla uyumlu bir bulgu olarak değerlendirilmiştir (AlThiga ve ark., 2017; Dığın ve ark., 2022; Hezaveh ve ark., 2014). Sosyal ve kişilerarası becerilerin, uyum yeteneği ve takım çalışmasına isteklilik gibi konuların yeni mezun hemşirelerin bir meslek üyesi hemşire rolünü üstlenmeye hazır olmalarında etkili olduğu düşünülmektedir. Alan yazında, hastalar, hasta yakınları, meslektaşları ve sağlık ekibinin diğer üyeleri ile etkili iletişim kurabilen, yardım arama davranışı sergileyebilen yeni mezun hemşirelerin kendisini mesleğin profesyonel bir üyesi olarak gördükleri, meslektaşları ile rahat iletişim kurabildikleri ve mesleki yaşam içerisinde karşılaştıkları sorunları çözüme ulaştırma konusunda daha başarılı oldukları belirtilmektedir (Walker ve Campbell, 2013; Walker ve ark., 2015). Buna karşın Song ve McGrey (2020) tarafından yapılan çalışmada, yeni mezun hemşirelerin terapötik iletişim becerilerinin geliştirilmesi gerektiği ve yeni mezun hemşirelerin özellikle hekimlerle iletişim kurmakta zorluk yaşadıkları belirtilmektedir. Sosyal ve kişilerarası becerilerin, uyum yeteneği ve takım çalışmasına isteklilik gibi konuların yeni mezun hemşirelerin profesyonel bir hemşire rolü üstlenmeye hazır olmalarında etkili olmaktadır. Bu nedenle hemşirelik öğrencilerini mesleğe hazırlarken sadece teknik beceriler ya da kavramsal bilgilerini geliştirmeye odaklanmadan iletişim becerileri gibi teknik olmayan becerilerin de geliştirilmesi gerektiği gerçeğinin göz ardı edilmemesi gerektiği düşünülmektedir.

İletişim becerilerinin mesleki hazır oluşluk üzerinde önemli bir etkisi olduğu ve bu becerilerin yeni mezun hemşirelerin mesleki yaşama geçişlerinde önemli rol oynadığı görülmektedir. Alan yazında da belirtildiği gibi teknik becerilerin yanı sıra sosyal ve kişilerarası becerilerin geliştirilmesi, hemşirelik öğrencilerinin mesleki yaşama geçişte daha donanımlı olmalarını sağlamaktadır (Walker ve Campbell, 2013; Walker ve ark., 2015). Bu bağlamda, çalışma bulguları, hemşirelik öğrencilerinin mesleki uygulamaya hazırlıklı hale gelmelerinde terapötik iletişim becerilerinin önemli olduğunu ve bu becerilerin lisans eğitimi sürecinde düzenli olarak geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Aynı zamanda, klinik uygulamaların ve iletişim becerilerine yönelik derslerin, öğrencilerin mesleki hazır oluşluklarını güçlendirmede önemli bir araç olduğu vurgulanmaktadır. Sonuç olarak, hemşirelik eğitiminde sadece teknik becerilerin değil, aynı zamanda sosyal ve kişilerarası iletişim becerilerinin de geliştirilmesine yönelik stratejilerin geliştirilmesi, hemşirelik öğrencilerinin mesleki yaşamlarında başarılı olmaları açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmadan elde edilen bulgulara göre hemşirelik bölümünü kendi isteği ile seçen, daha önce iletişim becerileri ile ilgili ders alan ve hastalarla iletişim kurmakta zorlanmadığını belirten öğrencilerin terapötik iletişim ve mesleki hazır oluşluk algısı düzeyleri yüksek bulunurken, aynı zamanda terapötik iletişim becerileri ile mesleki hazır oluşlukları arasında ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar, terapötik iletişim becerilerinin geliştirilmesinin öğrencilerin mesleki hazır oluşluk algılarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Öğrencilerin iletişim becerileri geliştikçe, mesleki görevlerini yerine getirme konusunda algılanan yetkinliklerinin arttığı görülmüştür. Bu durum, hemşirelik eğitiminin iletişim becerileri üzerine yoğunlaşmasının, öğrencilerin mesleki başarılarını artırabileceğini ortaya koymaktadır.

Bu sonuçlar doğrultusunda, hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerilerinin mesleki hazır oluşluk algılarıyla ilişkisinin çeşitli klinik ortamlarda incelenmesi önerilmektedir. Ayrıca, uzun dönemli izlem çalışmaları ile bu becerilerin mesleki yaşama etkisi ayrıntılı araştırılmalıdır.

Yazarlık Katkısı: Yazarlar makaleye katkılarını şu şekilde beyan etmektedir; çalışma fikri ve tasarımı: MBT, AD, DE; veri toplama: MBT, DE; sonuçların analizi ve yorumlanması: MBT, AD, DE; aday makalenin hazırlaması: MBT, AD, DE. Tüm yazarlar sonuçları gözden geçirdi ve makalenin son halini onayladı.

Etik Kurul Onayı: Yeni Yüzyıl Üniversitesi Fen, Sosyal ve Girişimsel Olmayan Sağlık Bilimleri Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (Tarih: 10.01.2023 - Karar No: 01-979).

Çıkar Çatışması: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Finansal Destek: Yazar(lar), çalışmanın finansman desteği olmadığını beyan eder.

Katılımcı Onamı: Katılımcıların bilgilendirilmiş onamları alınmıştır.

Author Contribution: The authors confirm contribution to the paper as follows; study conception and design: MBT, AD, DE; data collection: MBT, DE; analysis and interpretation of results: MBT, AD, DE; draft manuscript preparation: MBT, AD, DE. All authors reviewed the results and approved the final version of the manuscript.

Ethics Committee Approval: Yeni Yüzyıl University Science, Social and Non-Interventional Health Sciences Ethics Committee approval was obtained (Date: 10.01.2023 - Number: 01-979).

Conflict of Interest: The authors declare that there is no conflict of interest.

Funding: The authors declare that the study has no financial support.

Informed Consent: Informed consent of the participants were obtained.

Kaynaklar

- AlMekkawi, M. & El Khalil, R. (2020). New graduate nurses' readiness to practise: A narrative literature review. *Health Professions Education*, 6(3), 304-316. <https://doi.org/10.1016/j.hpe.2020.05.008>
- AlThiga, H., Mohidin, S., Park, Y. S. & Tekian, A. (2017). Preparing for practice: Nursing intern and faculty perceptions on clinical experiences. *Medical Teacher*, 39(Sup1), S55-S62.
- Altundal, D. H., Denizhan, N. C., Güneşli, G., Yağtu, L. & Yılmaz, M. (2022). Hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerileri nasıldır? *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 5(1), 67-74. <https://doi.org/10.38108/ouhcd.973733>
- Arulappan, J., Matua, G. A., Alzaabi, O., Vincent, S. C., Jayapal, S. K., Al Sabei, S. D. & Seshan, V. (2021). Knowledge and readiness for interprofessional education and collaborative practice among undergraduate nursing students in a Middle Eastern country: A pilot study. *Nurse Education Today*, 100, 104865. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2021.104865>
- Ashurst, A. & Taylor, S. (2010). Communication, communication, communication. *Nursing and Residential Care*, 12(3), 140-142. <https://doi.org/10.12968/nrec.2010.12.3.46685>
- Ayaz-Alkaya, S., Yaman, S. & Simones, J. (2018). Professional values and career choice of nursing students. *Nursing Ethics*, 25(2), 243-252. <https://doi.org/10.1177/0969733017707007>
- Baumann, A., Crea-Arsenio, M., Hunsberger, M., Fleming-Carroll, B. & Keatings, M. (2019). Work readiness, transition, and integration: The challenge of specialty practice. *Journal of Advanced Nursing*, 75(4), 823-833. <https://doi.org/10.1111/jan.13918>
- Cavanagh, J., Burston, M., Southcombe, A. & Bartram, T. (2015). Contributing to a graduate-centred understanding of work readiness: An exploratory study of Australian undergraduate students' perceptions of their employability. *International Journal of Management Education*, 13(3), 278-288. <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2015.07.002>
- Cleary-Holdforth, J. & Leufer, T. (2020). Senior nursing students' perceptions of their readiness for oral medication administration prior to final year internship: A quantitative descriptive pilot study. *Dimensions of Critical Care Nursing*, 39(1), 23-32. <https://doi.org/10.1097/DCC.0000000000000401>
- Croy, G., Garvey, L., Willetts, G., Wheelahan, J. & Hood, K. (2020). Anxiety, flipped approach, and self-efficacy: Exploring nursing student outcomes. *Nurse Education Today*, 93, 104534. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2020.104534>
- Diğın, F., İşcan, A. G. & Demirok, N. (2022). Hemşirelik öğrencilerinin terapötik iletişim becerilerinin belirlenmesi. *Sakarya Üniversitesi Holistik Sağlık Dergisi*, 5(3), 262-272. <https://doi.org/10.54803/sauhsd.1127037>
- Finch, J. D., Peacock, M., Lavallet, N. & Foster, W. (2016). A dynamic capabilities view of employability: Exploring the drivers of competitive advantage for university graduates. *Education + Training*, 28(1), 61-81. <https://doi.org/10.1108/ET-02-2015-0013>
- Güz, H. & Demir Yaleze, H. (2019). Sağlık iletişimi bağlamında hemşire-hasta yakını ilişkisinde terapötik iletişim kullanımı ve duygusal zeka üzerine bir analiz. *Kurgu*, 27(3), 27-52.
- Hezaveh, M. S., Rafii, F. & Seyedfatemi, N. (2014). Novice nurses' experiences of unpreparedness at the beginning of the work. *Global Journal of Health Science*, 6(1), 215-222. <https://doi.org/10.5539/gjhs.v6n1p215>
- Hopkins, J. L. & Bromley, G. E. (2016). Preparing new graduates for interprofessional teamwork: Effectiveness of a nurse residency program. *Journal of Continuing Education in Nursing*, 47(3), 140-148. <https://doi.org/10.3928/00220124-20160218-10>
- Hemşirelikte Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (HUÇEP). (2022). *Hemşirelik çekirdek eğitim programı*. Yükseköğretim Kurulu. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Ulusal-cekirdek-egitimi-programlari/hemşirelik_cekirdek_egitim_programi.pdf (Erişim 26.12.2023).
- Järvinen, T., Eklöf, N. & Salminen, L. (2018). Factors related to nursing students' readiness to enter working life: A scoping literature review. *Nurse Education in Practice*, 29, 191-199. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2018.01.010>
- Karaca, A., Açıkgöz, F. & Demirezen, D. (2019). Hemşirelik öğrencileri için terapötik iletişim becerileri ölçeğinin geliştirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(2), 72-79. <https://doi.org/10.22312/sdusbed.475035>
- Kaur, V., Dhama, V., Kaur, K. S., M. & Rawat, R. (2019). Budding nurses' readiness for clinical practice: The future is now. *International Journal of Research in Medical Sciences*, 8(1), 215-220. <https://doi.org/10.18203/2320-6012.ijrms20195910>

- Kim, J. & Shin, S. (2022). Development of the Nursing Practice Readiness Scale for new graduate nurses: A methodological study. *Nurse Education in Practice*, 59, 103298. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2022.103298>
- Kirkman, T., Hall, C., Winston, R. & Pierce, V. (2018). Strategies for implementing a multiple patient simulation scenario. *Nurse Education Today*, 64, 11-15. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.01.032>
- Kornhaber, R., Walsh, K., Duff, J. & Walker, K. (2016). Enhancing adult therapeutic interpersonal relationships in the acute health care setting: An integrative review. *Journal of Multidisciplinary Healthcare*, 9, 537-546. <https://doi.org/10.2147/JMDH.S116957>
- Kourkouta, L. & Papatthaniou, I. V. (2014). Communication in nursing practice. *Materia Socio-Medica*, 26(1), 65-67. <https://doi.org/10.5455/msm.2014.26.65-67>
- Lee, T., Damiran, D., Konlan, K. D., Ji, Y., Yoon, Y. S. & Ji, H. (2023). Factors related to readiness for practice among undergraduate nursing students: A systematic review. *Nurse Education in Practice*, 69, 103614. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2023.103614>
- Mertens, F., De Gendt, A., Deveugele, M., Van Hecke, A. & Pype, P. (2019). Interprofessional collaboration within fluid teams: Community nurses' experiences with palliative home care. *Journal of Clinical Nursing*. <https://doi.org/10.1111/jocn.14969>
- Mirza, N., Manankil-Rankin, L., Prentice, D., Hagerman, L. A. & Draenos, C. (2019). Practice readiness of new nursing graduates: A concept analysis. *Nurse Education in Practice*, 37, 68-74. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2019.04.009>
- Missen, K., McKenna, L. & Beauchamp, A. (2016). Registered nurses' perceptions of new nursing graduates' clinical competence: A systematic integrative review. *Nursing & Health Sciences*, 18(2), 143-153. <https://doi.org/10.1111/nhs.12249>
- Özurmaz, S. & Mandracioğlu, A. (2018). Öğrencilerin klinik eğitim ortamına ilişkin algılarının ve akademik öz-yeterliliğin değerlendirilmesi: Kesitsel bir çalışma. *Tip Eğitimi Dünyası*, 17(53), 51-59. <https://doi.org/10.25282/ted.433398>
- Palavan, O. & Açar, D. (2016). Investigation of academic self-efficacy of university students in terms of various variables. *Trakya University Journal of Education*, 6(1), 14-27.
- Reebals, C., Wood, T. & Markaki, A. (2021). Transition to practice for new nurse graduates: Barriers and mitigating strategies. *Western Journal of Nursing Research*, 193945921997925. <https://doi.org/10.1177/0193945921997925>
- Salem, A. H. (2020). Exploring students' nurses' preparedness and readiness to care for critically ill patients and implications for patient safety. *International Journal of Nursing Education*, 13(1), 31-39. <https://doi.org/10.37506/ijone.v13i1.13308>
- Song, Y. & McCreary, L. L. (2020). New graduate nurses' self-assessed competencies: An integrative review. *Nurse Education in Practice*, 45, 102801. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2020.102801>
- Tarhan, M. & Yıldırım, A. (2021). Hemşirelikte mesleki hazır oluşluk algısı ölçeğinin geliştirilmesi. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi*, 7(1), 91-98. <https://doi.org/10.5222/SHYD.2021.05025>
- Turgut, A. N. & Meriç, M. (2022). The determination of the psychological resilience, academic achievement and academic self-efficacy of nursing students. *Cyprus Journal of Medical Sciences*, 7(6), 767-773. <https://doi.org/10.4274/cjms.2020.2343>
- Walker, A. & Campbell, K. (2013). Work readiness of graduate nurses and the impact on job satisfaction, work engagement and intention to remain. *Nurse Education Today*, 33, 1490-1495. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2013.05.008>
- Walker, A., Storey, K. M., Costa, B. M. & Leung, R. K. (2015). Refinement and validation of the work readiness scale for graduate nurses. *Nursing Outlook*, 63, 632-638. <https://doi.org/10.1016/j.outlook.2015.06.001>
- Walton, J. A., Lindsay, N., Hales, C. & Rook, H. (2018). Glimpses into the transition world: New graduate nurses' written reflections. *Nurse Education Today*, 60, 62-66. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.09.022>
- Warshawski, S. (2022). Academic self-efficacy, resilience, and social support among first-year Israeli nursing students learning in online environments during COVID-19 pandemic. *Nurse Education Today*, 110, 105267. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2022.105267>
- Wolsky, K. (2014). *Establishment of a standard definition of practice readiness: Academia's vs practices' registered nurses perceptions related to new graduate nurse competencies within Alberta, Canada* (Doctoral dissertation). Capella University, Ann Arbor, MI.
- World Health Organization (WHO). (2020). *State of the world's nursing 2020: Investing in education, jobs and leadership report*. Retrieved March 19, 2022, from <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331677/9789240003279-eng.pdf>